

СЕКЦІЯ 12. МЕДИЧНЕ ПРАВО

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВАКЦИНАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ВІД COVID-19 У РІЗНИХ СФЕРАХ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дерец А. О.

*студентка 4 курсу факультету електроніки та енергетики
Дніпровського державного технічного університету
м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна*

Якуніна А. О.

*кандидатка історичних наук,
доцентка кафедри соціології
Дніпровського державного технічного університету
м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна*

Весь світ наразі відчуває наслідки жакливої пандемії корона вірусної інфекції COVID-19. Умови праці у всіх без винятку сферах діяльності зазнали змін через карантинні обмеження, нові вимоги до працівників та їх робочих місць, впровадження дистанційної форми роботи тощо. Для багатьох підприємств питання дозволу до продовження їх діяльності залежить від вакцинації робітників. Очевидно, що адміністрація закладів освіти, підприємств та різноманітних установ прагне вплинути на рішення робітників щодо вакцинації, та домогтися якнайбільшого відсотку робітників, що отримали повний курс вакцини, задля мінімізації збитків через вимушене припинення роботи закладу.

Незалежно від скрутності становища підприємств, можливості впливу на робітників через відмову чи ухилення від вакцинації врегульовані чинним законодавством України. Згідно частини 2 статті 12 закону 1645 («Про захист населення від інфекційних хвороб») [1] єдиний важіль впливу в цьому випадку це тимчасове відсторонення від роботи невакцинованого працівника, але виключно у випадку відсутності обов'язкової вакцинації, передбаченої законом України. Варто зазначити, що будь-які інші заходи впливу, такі як звільнення, позбавлення премії, відмова виплачувати перші 5 днів тимчасової непрацездатності за рахунок підприємства, у випадку захворювання працівника на коронавірус та інші, є незаконними з боку адміністрації закладу та можуть бути оскаржені судом. Чи є вакцинація від COVID-19 обов'язковою в Україні? Так, але виключно для деяких професій, в той час як для більшості груп населення та професіональних груп вакцинація

від коронавірусу визначена як добровільна (приказ МОЗ від 24.12.2020 № 3018) [2].

Такий перелік професій, для яких вакцинація є обов'язковою, МОЗ затвердив наказом № 2153 який вступив в силу від 08.11.2021 [3]. Згідно цього документу до переліку належать робітники: центральних органів виконавчої влади та їх територіальних підрозділів, місцевих державних адміністрацій та їх структурних підрозділів, закладів вищої, післядипломної, професійної, загальної середньої, в тому числі дошкільної, спеціальної, позашкільної освіти, незалежно від типу та форми власності. Не дивлячись на те, що звільняти робітників вище перелічених професій за відмову від вакцинації ніхто не має права, все ж таки відсторонення від роботи є значним важелем економічного тиску, так як відсторонення не передбачає збереження заробітної плати.

Станом на 18 листопада 2021, через відсутність обов'язкового щеплення проти COVID-19, в Україні було відсторонено від роботи 3415 педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, на 27 листопада 2021 ця кількість становила 2.8 тисяч. Дистанційно продовжують працювати 1,2 тисячі шкіл через відсутність стовідсоткового рівня вакцинації працівників у «червоних зонах», ще 22 листопада 2021 таких було 1,7 тисяч [4].

Оскільки відсторонені робітники не мають можливості змінити місце чи сферу роботи, так як без винятку всюди вони зустрінуть однакові вимоги, то такий закон є в певній мірі дискримінацією за сферою професійної діяльності. Звичайно впроваджені у період пандемії карантинні обмеження, як і вимоги вакцинації громадян є правильними з точки зору забезпечення колективної безпеки, проте виокремлення деяких сфер діяльності для впровадження більш суворого вимог не є виправданим, оскільки як і раніше залишається безліч місць загального користування, в яких люди перебувають на рівних правах. Задля забезпечення більш ефективних та рівноправних заходів покращення епідемічної ситуації у країні, вимоги до робітників в усіх сферах діяльності повинні бути однаковими.

Наявність робітників, які мають певні особисті заперечення або протипоказання до щеплення, ніяк не залежить від сфери їх професійної діяльності, тому природним та ефективним буде рішення впровадження необхідної вакцинації для всіх професій та більш ретельної процедури перевірки та тестування людей, у яких наявні протипоказання.

Обов'язкові щеплення існують з XVIII–XIX століть, тож це буде не нова практика для України, а в деяких країнах, наприклад у Коста-Ріці [5], вже впроваджена обов'язкова вакцинація для всіх, навіть для дітей.

На сьогоднішній день в Україні вже розширено список організацій, чії працівники мають обов'язково вакцинуватися від COVID-19.

До переліку увійшли працівники соціальної сфери, реабілітаційних центрів, Укрпошти, «Укрзалізниці» та інших важливих для економіки країни підприємств, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 1 листопада 2021 року № 2393 [6], який набрав чинності 9 грудня 2021. Тож загалом спостерігається позитивна тенденція врегулювання питання вакцинації населення, але ж справа просувається доволі повільно та наразі дуже далека від ідеальної.

Література:

1. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2000, № 29, ст. 228
2. Наказ МОЗ України від 24.12.2020 № 3018 «Про затвердження Дорожньої карти з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, і проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію COVID-19 в Україні у 2021–2022 роках»
3. Наказ МОЗ України від 04.10.2021 № 2153 «Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням»
4. <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2021/11/27/7315477/>
5. <https://babel.ua/ru/texts/72594-v-ukraine-obyazali-vakcinirovatsya-ot-kovida-pedagogov-i-chinovnikov-i-eto-nravitsya-ne-vsem-no-obyazatelnyimi-privivkami-uzhe-bolshe-200-let-pobezhdayut-bolezni-obyasnyаем-s-primerami-iz-istorii>
6. Наказ МОЗ України від 01.11.2021 № 2393 «Про затвердження Змін до Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням.